REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune
Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov:
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 206. Braşov, Miercurî 19 Septemvrie (2 Octomvrie). 1907.

Acţiunea de după culise.*)

II.

Săptămâna aceasta o numesc foile din Viena „săptămâna pactului“, fiindcă astăzi se reîncep, după cum s'au învoit cei doi miniştrii-prezidenţi, tratările în Budapesta. Să lăsăm la o parte însă chestiunea arzătoare a zilei şi să continuăm observaţiunile noastre relative la acţiunea de după culise a politicei interioare din monarchia noastră.

Un rol însemnat a avut şi are în politica ce se ţese în cercurile curţei, arhiducele moştenitor al tronului Francisc Ferdinand. De un timp încoace mai ales foile din Budapesta, cari au legături cu guvernul, s'au arătat în mare masură neliniştite din cauza acţiunei ce-o desfăşură pe după culise arhiducele, care din momentul de când a fost proclamat presumtiv moştenitor, a fost întâmpinat cu multă răceală din partea maghiară, căci se zicea şi se afirma că, în contrast direct cu răposatul moştenitor al tronului Rudolf, acest arhiduce n'are simpatii pentru Maghiari.

Nu numai odată s'a răspândit faima prin coloanele foilor ungureşti că archiducele Francisc Ferdinand esercitează prin cercurile curţei o influinţă de natură a turbura buna armonie dintre coroană şi guvernul actual unguresc. Până şi unele foi cu caracter semioficios susţineau, că archiducele-moştenitor ar cocheta cu adversarii declaraţi ai Ungariei şi ai Maghiarilor din Austria. In Iunie, când cu aniversarea de 40 de ani a încoronărei, prezenţa numai de câteva oare la serviciul divin în biserică a archiducelui Francisc Ferdinand a produs mare mâhnire în Budapesta şi a fost luată ca o întărire a presupunerilor şi temerilor de până atunci. La toate ocaziunile se aducea în discuţiune de către ziarele coaliţiei atitudinea archiducelui şi se răspândeau de multe ori faimele cele mai absurde.

In asemeni împrejurări era uşor de explicat că ştirea despre audienţa lungă, ce a avut'o ministru de interne Andrassy la moştenitorul tronului, a produs în Budapesta mare sensaţie. Indată s'au observat în pressa maghiară două curente. Unul pesimist şi altul optimist. S'a zis că în acea audienţă a fost vorba despre transacţiunea economică dintre ambele state dualiste, apoi în rândul al doilea despre garanţele constituţiunei. Andrassy a pretins c'a vorbit cu arhiducele despre toate chestiunile la ordinea zilei. Mai târziu însă a eşit la iveală că însuşi monarhul şi-a exprimat dorinţa ca moştenitorul tronului să primească în audienţă pe conzilierul său dela interne şi să discute cu el — de sigur — asupra importantelor proiecte de lege ce le-a pregătit ca să formeze baza garanţelor constituţiunei pretinse de guvernul coaliţiei. Majestaţea Sa a voit ca moştenitorul tronului să ia parte la stabilirea limitelor până la cari coroana poate merge în chestiunea aceasta prejudiţioasă drepturilor sale suverane.

Faptul că monarhul a cerut să-şi dea şi moştenitorul tronului parerea sa când se tratează de nişte proiecte de lege atât de importante, dovedeşte nu numai că Majestatea Sa ţine mult şi la sfatul viitorului său succesor la tron, dar că voeşte să-i asigure de pe acum un cerc oare care de influenţă la aducerea hotărârilor de grea cumpănă în viaţa monarhiei.

Imprejurarea aceasta a dat prilegiu de a se forma două păreri cu totul contrazicătoare asupra intenţiunei ce a condus pe monarch. In Austria se tălmăceşte acea solicitare a sfatului moştenitorului din partea purtătorului coroanei, ca un semn că de aci încolo se va procede mai energic şi mai strict în interesul dinastiei şi al unităţei monarchiei şi că Maj. Sa e învoit cu aceasta politică preconisată de archiducele Francisc Ferdinand. In Ungaria se crede şi se spereează contrarul de către cei dela guvern. Ei cred adecă ori se preface a crede că Majestatea Sa e ca în totdeauna şi acuma înclinat de-a delătura piedecile ce se mai opun înţelegerei guvernului coaliţiei cu coroana şi că de aceea a solicitat şi conlucrarea moştenitorului tronului.

Puţină răbdare şi nu peste mult vom fi pe deplin în clar asupra adevărului celor ce se pregătesc acum încă după culise.

*) A se vedea „Gaz. Trans.“ nr. 200 de la 11 (24) Sept.

Ministrul de esterne rus Isvolski la Viena. Ministrul de externe al Rusiei a fost primit Sâmbătă după amiaz în audienţă de Maj. Sa Monarchul şi de archiducele Francisc Ferdinand. Inainte de audienţă Isvolsky a avut o convorbire mai lungă cu ministrul de externe bar. Aehrenthal. Ministrul Rusiei a declarat persoanelor din anturajul său, că în convorbirea avută cu bar. Aehrenthal s'au atins toate chestiunile dela ordinea zilei, constatându-se cel mai deplin acord între el şi Aehrenthal. De asemenea a raportat despre convorbirea sa şi Maj. Sale, care a dat espresiune mulţumirei sale depline. Maj. Sa a conferit lui Isvolsky însemnele crucei mari a ordinului Sf. Ştefan.

Chestia pactului. Astăzi se ţine la Budapesta un consiliu de miniştri în chestia pactului. La întrunirea de eri a clubului independist Kossuth să fi declarat, că pactul se va încheia, căzând ambele guverne de acord în punctele, în cari până acum nu s'a putut ajunge la o înţelegere.

Creştinii-sociali din Ungaria şi chestia votului universal. Creştinii sociali din Ungaria au ţinut Duminecă peste 30 adunări, în cari s'a pretins întroducerea votului universal secret şi pe comune nu numai la alegerile dietale ci şi în viaţa comunală şi municipală. In resoluţiunile votate se pretinde între altele ca fiecare alegător să fie constrâns a merge la urna de votare.

Românii, naţionalităţile şi Viena.

Cunoscutul naţionalist sau „agitator“ sas d-l Lutz *Korodi*, care cum ştim, în urma prigonirilor ce a avut să le îndure, aici a trecut în Germania şi trăeşte şi este activ ca director al unui liceu din Berlin-Charlottenburg, publică în „Tägliche Rundschau“ (foaie independentă pentru politica naţională) ce apare în Berlin, un articol de fond, în care vorbeşte despre situaţiunea în ajunul întroducerii votului universal în Ungaria şi arată la ce se aşteaptă dânsul dela Viena în împrejurările date.

Dăm din acest articol câteva pasage mai marcante, din care resultă dorul autorului de a vedea schimbarea sistemului de guvernare actual din patria sa natală.

»Odată« — zice Lutz Korodi, — »trebue să se schimbe lucrurile şi se pot schimba imediat, dacă vor voi cei din Viena. Şi tocmai acuma e momentul cel mai critic, acuma Vienezii trebue să arate pe faţă ce vor, acum când se întroduce votul universal şi secret. Decumva speranţele Românilor, după toate experienţele amare din deceniile ultime, s'ar zădărnici iarăşi, cred şi eu, că poziţia Românilor faţă cu dinastia s'ar putea schimba dintrodată...«

»...Dacă acuma sufragiul universal va fi falsificat în vre-un mod oarecare,... sigur că iredentismul român s'ar naşte în oara, în care printr'o reformă electorală, ce ar perpetua stările actuale în parlament pe timp nelimitat, Românii s'ar convinge că dela Viena nu mai pot spera absolut nimic...«

»...Deja noua lege şcolară a contelui Apponyi a produs în sânul populaţiunei nemaghiare o nespusă amărăciune... La cas însă că guvernului unguresc i-ar succede — cum a anunţat de curând vicepreşedintele camerei Návay — ca în urma nouei legi electorale să nu mai poată întra în dietă nici un »inimic al naţiunei«, adecă nici un nemaghiar credincios poporului său, aceasta ar avea urmări incalculabile; casa Habsburg printr'asta fără de a o şti ar pune în joc un puternic capital de sentimente dinastice, de iubire şi alipire a multor milioane.«

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Versuri albe.

Când nucul toamna 'şi scutură cununa
Mi-aduc aminte-atunci de-atunci şi sufăr...
...Ştii am visat, că era toamna sara...
Şedeam uimiţi sub nucul, prieten vechi.
Din când în când rupea o frunză vântul.
Tu îmi spunea-i nimicuri, mari, cuminte:
»Nădejdi ţesute-atunci azi destrămate-s,
»Vezi chiar şi nucul bietul stă să moară,
»Numai iubirea noastră e 'nviaţă«!
Eu par' că ţi povesteam atunci de pace.
Ziceam: Azi valurile-s alinate,
Nebuna-mi goană după fericire,
Repaus află în a tale braţe.
Şi nu ştiu cum îm pare câte-odată,
Că mi-au murit a mele simţuri toate,
Doar văzu-mi mai trăieşte, o oglindă,
Icoana ta întreagă să-o cuprindă.
Simţesc lumină 'n mine nesfârşită
Printr'ânsa par' că-mi văd eu tot trecutul,
— Ce până-acum părutu mi-a o ceaţă —
Un nour alb, ce lin se pierde 'n zare...
— Atunci ai plâns ferice de chemarea-ţi,
De a'nsenina viaţa-mi zbuciumată,
Zimbind prin lacrimi sfinte-adevărate,
Duios mustrându-mă, mi-ai zis de-odată:
»Nu cred că mă iubeşti, că nici-odată
»Tu nu m'ai sărutat. Nu sunt frumoasă?..«
Privirea-mi înălţând spre tine,
ţi-am răspuns:
Amarul şi durerea atâtor vremuri
S'a strâns în colţurile gurii mele,
Incât şi zimbetu-mi se face sarbed,
Când trece 'n fulgerarea unei clipe
Spre buze, 'ncremenind de-odat' pe ele.
Atât amar şi dor de fericire
Apropiat de mierea gurii tale,
Ca un setos de moarte ar bea nectarul
Părându-mi rău, că ţi am sorbit dulceaţa
Prin sărutări ţi-aş reînnapoia-o
Şi-amarul iar va 'ncremeni pe buze-mi,
Şi-aş rămânea setos ca nici-odată...!—
Mi-te-ai lăsat povară dulce 'nbraţe-mi
Şi m'am trezit — de-arsura sărutării. —
— — — — — — — — — —
Atunci în noaptea aceea fatală, Doamne,
Ursita-mi blăstămată mi arătase
Pe-o clipă visteriile iubirii,
S'a 'nchis apoi izbind cu hohot uşa.
Şi vai, de-atuncia dorul tău mă doare
Când nucul toamna îşi scutură cununa.

Nicolae Brătianu.

Perspectiva în pictură.

Cum se esplică coloarea albastră a cerului şi a munţilor în depărtare.

Prin perspectivă în pictură se înţelege întocmirea liniilor, a clarobscurului şi a colorilor pe pânză astfel, ca privindu-le să impresioneze retina ochilor aşa, încât să formeze pe ea icoana obiectului întocmai, cu forma, mărimea şi coloarea, în cari îl vedem aievea la o anumită depărtare. Fireşte, această icoană pe retină se formează întoarsă, şi numai proiectată în afară devine dreaptă.

Perspectiva se zice *lineară*, întru cât ne înfăţişază forma, mărimea şi depărtarea obiectului, după cum se vede în realitate, mai mare când e aproape şi în direcţiune orizontală, şi mai mic când e departe şi în direcţiune perpendiculară, în sus sau în jos. Forma, mărimea şi depărtarea sa determină până la 200' după unghiul optic şi paralaxă,*) iar la distanţe mai mari de 200' numai după comparaţiunea cu alte obiecte cunoscute, cari se află între privitor şi obiectul privit.

Perspectiva se zice *aeriană*, întru cât ne înfăţişează şi coloarea părută a lucrurilor la anumite depărtări. Se zice aeriană, pentrucă straturile de aer, prin cari trec razele de lumină venite dela obiect, modifică coloarea lor, după cum aerul e mai mult sau mai puţin încărcat de vapori şi de molecule microscopice, organice şi neorganice. Astfel că razele de lumină, cari au undulaţiunile sau intervalele dela o vibraţiune la alta mai lungi şi cari prin aceasta sunt mai puternice, trec şi prin straturile de aer mai dese şi mai încărcate. Acestea sunt razele cele mai apropiate de roşu, şi se zic în pictură »raze calde«. Iar razele mai apropiate de albastru, numite »reci«, fiind mai slabe, sunt reflectate de moleculele aerului şi ale aburilor chiar şi în stratele mai subţiri sau superioare. Din această cauză soarele şi luna se văd la orizon mai roşii decât sus pe cer; pentru că dela marginea orizonului, lumina lor având să treacă prin straturi de aer mai groase, numai razele cele mai calde, roşii şi portocalii, pot pătrunde, celelalte sunt reflectate de aburii şi de pulberea din aer; precum în mare sau într'un lac o mică piedecă poate opri undele slabe şi le întoarce înapoi, iar pe cele mai puternice nu. Păturile superioare ale atmosferii reflectă numai razele cele mai reci, adecă cele albastre sau aproape; pentru aceea aerul se vede albastru, iar soarele şi luna mai albegălbinii. Munţii în depărtare se văd în o coloare albăstrie, fiindcă puţina lumină ce ne poate veni dela ei e reflectată de aerul, prin care trebue să treacă, şi noi vedem astfel razele mai reci, partea mai slabă a luminei lor.

Un tablou, prin urmare, trebue să ne dea perspectiva lor aeriană, adecă să ni-i arete în păruta lor coloare albăstrie, iar nu în coloarea verde sau întunecată, care o au când îi vedem de aproape.

M. Strajanu.

*) Prin *paralaxă* se înţelege aici unghiul format de liniile vizuale, pornite din amândoi ochii, în punctul unde stă obiectul văzut. Unghiul optic, din contră, e format din liniile vizuale pornite dela marginile opuse ale obiectului văzut şi împreunate pe retină.

»Şi pericolul e mare, căci koşutismul şi acuma îşi va validita voinţa sa, tocmai în decursul negocierilor pentru pact; el va căuta să-şi asigure »contra-concesiuni« şi pe terenul acesta, ca să i-se plătească, pentru că e silit să cedeze în chestiuni de drept public şi economico-politice...«

»...Dacă este ca chestiunea naţionalităţilor din Ungaria să nu se desvoalte mai departe, aşa ca să devie un pericol de primul rang al Europei răsăritene, trebue să li se deschidă drumul în dieta maghiară nemaghiarilor şi fireşte şi celor 2 şi ½ milioane Germani. Dacă se va lăsa nefolosită acuma ocaziunea, dacă vor lăsa să fie seduşi şi înfricaţi de visurile imperiului maghiar, care aspiră a se estinde până 'n Balcani, atunci pierderea nu va putea fi nici odată înlocuită. De aceea e de lipsă ca cei din Viena să aibă ochii deschişi...

»Singurul Maghiar, care ar fi în stare a face bune servicii curţii, ar fi fostul ministru de interne Kristoffy, din aera Fejerváry. Ar trebui să fie ascultaţi, cei drept, la curte şi reprezentanţii nemaghiarilor, pentru întâia oară dela pactul din 1867. Chemarea câtorva bărbaţi de încredere la palatul din Viena *ad audiendum verbum* ar fi deocamdată deja program de-ajuns; sigur că ar fi ceva cutezat, dar ar fi totodată şi o faptă liberatoare«.

Cronica din afară.

Noul mare duce de Baden. — In urma morţii marelui duce Frideric de Baden, a fost proclamat de urmaş marele duce Frideric II. Foaia oficială al marelui ducat de Baden publică proclamaţia noului regent, prin care i-a în primire guvernarea ţării.

Sf. Scaun şi conferinţa păcei. Agenţia Stefani publică următoarele: Câteva ziare continuă să vorbească despre angajamentele luate de către guvern sau de către un reprezentant al său, privitoare la interventiunea sf. Scaun în conferinţa dela Haga. Aceste afirmări sunt lipsite de ori ce temeiu, deoarece deliberarea ministrului Pelloux asupra acestui subiect, nu a fost nici-odată luată în considerare.

Un discurs al ministrului de culte francez. D-l Briand, ministrul cultelor şi instrucţiunei publice, vorbind la federaţiunea socialistă din Saint-Chamond, a spus că astăzi ca şi altădată este de nezdruncinată părere, că colaborarea partidului socialist cu celelalte partide ale stângei este o condiţiune indispensabilă pentru un progres economic politic şi social. Ministrul spune că socialismul nu trebueşte confundat cu revoluţionarismul; pe de altă parte ministrul va răspunde totdeauna reacţionarilor, că socialiştii sunt totdeauna gata să apere Franţa, că ar fi o crimă a o părăsi când ea ar fi ameninţată. Herveismul nu este o doctrină socialistă ci o doctrină anarchistă, combătută chiar şi de socialiştii cei mai intransigenţi. Adunarea a votat în unanimitate o ordine de zi, aprobând declaraţiunile d-lui Briand şi repudiând teoriile antipatriotice.

STIRILE ZILEI.

— 18 Septemvrie v.

Despărţământul Bistriţa al «Asociaţiunei» a felicitat din incidentul serbărilor pe prezidentul Asociaţiunei d. Iosif Sterca Şuluţu. Drept răspuns d. prezident a adresat directorului despărţământului Gavril Tripon următoarea scrisoare:

«Vă mulţămesc din inimă pentru măgulitoarele cuvinte cu care m'aţi onorat. Primiţi sincerile mele gratulări la fericita reuşită a serbărilor «Asociaţiunei», prin care a-ţi binemeritat simpatia tuturor Românilor de bine. Eram de tot sigur, că astfel are să urmeze, de aceea am propus eu, iar comitetul central a primit cu bucurie, să ţinem anul acesta adunarea generală la D-voastră, unde nu s'a mai ţinut niciodată; am dorit să vi se deie ocaziune: «să daţi dovezi la lume».

«Acesta este triumful zilelor din luna aceasta, al cărui merit în prima linie e al despărţământului D-voastre şi al poporului de acolo, care a atras la sine lume multă şi aleasă».

«Regret că numai cu ochii mei sufleteşti am putut privi tot ce'mi înfăţoşam că se petrece în zilele acele în Bistriţa; dar eram pe deplin liniştit, că sub conducerea unui bărbat aşa valoros şi înţelept, precum e Domnul viceprezident Bârsan, numai onoare şi bine poate să rezulte pentru „Asociaţiune", la a cărei prosperare eu din tinereţele mele cu dragă inimă şi din toată puterea sufletului meu lucrez».

«Primiţi, vă rog, etc.»

Sibiu în 25 Septemvrie 1907.

Iosif Sterca Şuluţu,
prezidentul „Asociaţiunei".

Desvălirea monumentului împărătesei Elisabeta la Segedin. Duminecă s'a desvălit în Segedin cu mare solemnitate monumentul fericitei împărătese Elisabeta, lucrat de sculptorul Ligeti Miklós. La festivitatea desvălirei au luat parte mai multe mii de oameni. Maj. Sa a fost reprezentat prin archiducele Iosif August, iar guvernul ungar prin miniştrii Apponyi, Günther, Zichi şi Iosipovich. După desvălirea monumentului, archiducele a rostit următoarele cuvinte: »Rămâi şi mai departe îngerul nostru păzitor! Pe cât timp va bate în această patrie o inimă ungară, figura ta mare va trăi, căci ţi-ai făcut numele nemuritor!«

Festivităţile iubilare ale »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«, cari s'au ţinut Sâmbătă în 28 şi Duminică în 29 Septemvrie n. din prilejul împlinirii anului al 40-lea de existenţă şi al 10-lea de când prezidentul actual dl Victor Tordăşianu se află în fruntea reuniunii au avut — precum cetim în »Tel. Rom.« — un rezultat peste toate aşteptările. Reprezentanţi dela cele mai multe reuniuni de meseriaşi români din ţeară au luat parte la aceste reuşite sărbători precum şi publicul sibian prin număroasă prezentare a dat sprijinul său acestei reuniuni, care formează un factor însemnat în viaţa noastră culturală.

† Ioan Papiu. Dela Deva ne soseşte trista ştire, că distinsul protopop din Sibiu, fost mult timp protopop al Devei, *Ioan Papiu*, a răposat acolo Luni în 30 Septemvrie seara. Inmormântarea mult regretatului protopop se va face Mercuri după ameazi în Deva.

Cununie. Marţi în 8 Octomvrie st. n., la 11 oare a. m., d-l Dr. *Victor Bontescu*, advocat în Haţeg, îşi va serba cununia religioasă cu d-şoara *Dora Vuia*, în biserica gr. or. din Arad.

Sincerele noastre felicitări!

Logodnă. *Marioara Şenchea* şi *Nicolau Ilie* fidanţaţi. Zerneşti, Septemvrie 1907, Feldioara.

La examenul de oficer al voluntarilor diviziunei 16 de infanterie s'au prezintat în acest an 15 tineri români. Examenul s'a dat în Sibiiu în faţa unei comisiuni prezidate de simpaticul general Şandru şi după o durată de 10 zile, Sâmbătă în 28 Sept. s'a publicat rezultatul, care ne surprinde plăcut, aflând, că tinerii români au reuşit cu toţii. Dăm numele noilor cadeţi-aspiranţi a-i regimentului 50 staţionat în oraşul nostru: Iuliu Caliani, cu distincţie, Ioan Montani, Ioan Dima, Octavian Fulea, Beniamin Pop, Nicolae Poparadu şi Paul Budiu. Rezultatul general a surprins prin împrejurarea, că dintre 57 aspiranţi, 13 inşi au fost relegaţi la al 2-lea an de serviciu.

Viriliştii români ai comitatului Sibiiu pe anul 1908 sunt următorii: Excelenţa Sa Metropolitul Ioan Meţianu, Parteniu Cosma, N. Vidrighin, (Răşinari), Ioan de Preda, advocat (Sibiiu), Ioan G. Bozdoc, (Veştem), Dr. Octavian Rusu, advocat (Sibiiu), Ioan B. Boiu, presbiter ort. (Sibiiu), Petru Comşa, comerciant (Sălişte), Dr. George Măcelar, advocat (Mercurea), Alex. Lebu, proprietar (Sibiiu), Petru Imbăruş, econom (Sibiiu), Teodor V. Păcăţian, redactor (Sibiiu), Dr. Nicolau Schiau, advocat (Mercurea) şi Nicolau Nadaşdy, comerciant (Sibiiu).

Viriliştii români din comitatul Bistriţa-Năsaud. In lista viriliştilor pe 1908, au fost luaţi şi următorii români: Dr. Vasile Pahone, Dr. Gavril Tripon, Dr. Dumitru Ciuta, Dr. George Linul, Virgil Şotropa, Iulian Marţian, Dr. Victor Onişor, Gregoriu Pletosu, Gavril Vărtic, Dr. Leon Scridon, Dr. Paul Tanco, Mihail Făgărăşan, Dr. Alexandru German, Constantin Flamând, Dr. Dionisiu Login, Samuil Poruţiu. Suplenţi: Dr. Emil Filipan, Adeodat Coruţiu.

Manevrelele regale române. Din Constanţa se anunţă că Duminecă 30 Septembrie, a sosit aici colonelul Istrati cu ofiţerii statului major pentru recunoaşterea terenului, unde vor avea loc manevrele regale. D. colonel Istrati a hotărât ca manevrele să nu se facă pe zona Constanţa-Cogealac, ci pe zona Constanţa—Cernavoda.

Cartierul general al corpului al doilea de armată va fi stabilit la Murfatlar, unde vor locui ministrul de răsboi, d. general Averescu şi d. general Crăiniceanu.

Tot la Murfaltar va fi aşezat parcul aerostatic al serviciului de geniu şi reţeaua telegrafică. Trupele diviziei a 3-a vor cantona la Cernavoda şi li se va ataşa şi divizia roşiori. Trupele diviziei a 9-a cu brigada cavaleriei vor cantona în împrejurimile Constanţei.

Alaltăeri au sosit şi d-nii generali Averescu şi Crăiniceanu, cari au fost întâmpinaţi de d. colonel Istrati şi de prefectul judeţului. Cu automobilul corpului al doilea de armată au plecat cu toţii pentru recunoaşterea terenului de manevre. Tot astăzi au sosit cu trenul de Bucureşti: compania de biciclişti, parcul aerostatic al serviciului de geniu, secţia telegrafică şi manutanţa, care a adus şi proviziuni. Trupele sosite până acum cantonează în tabără.

Dr. Lueger despre epidemia vărsatului. Ziarele vieneze anunţă că, în şedinţa de Vineri a consiliului comunal vienez, primarul Lueger a declarat, în contra zvonurilor exagerate cari au circulat, că numărul de cazuri de variolă, cari au fost în Viena în ultimul timp, este neînsemnat. Primarul a zis că vaccinaţiunea, la care s'a supus mai toată lumea din Viena, a provocat un mai mare număr de maladii şi de cazuri de moarte decât însăşi maladia variolei. Paguba pricinuită Vienei prin această exagerare şi prin atitudinea autorităţilor sanitare poate fi preţuită la mai multe milioane.

Regele Italiei decorat de Sultan. Conferirea ordinului «Hanedani Ali Osman» Regelui Italiei este privită de către cercurile turceşti ca un semn de bunele ra orturi dintre Sultan şi Regele Italiei. Impăraţii Francisc Iosif şi Wilhelm sunt deja titulari ai acestui ordin.

Pe lângă Universitatea din Bucureşti sunt vacante catedrele de drept roman, drept civil şi limba germană, iar pe lângă Universitatea din Iaşi catedrele de pata ogie internă, chimie medicală, istoria evului mediu, limba latină şi dreptul roman. Pentru recomandarea de titulari la aceste catedre, Senatele universitare din Bucureşti şi Iaşi şi consiliile profesorale ale facultăţilor respective, se întrunesc cu începere dela 1 Octombrie spre a înmâna titlurile şi lucrările candidaţilor şi a se pronunţa asupra lor.

Gimnaziul din Caransebeş. Cetim în «Renaşterea»: In 18 c., s'a început prelegerea regulată la gimnaziul din loc, deschizându-se prima clasă. Studiile se propun în 3 clase paralele, fiind înscrişi 151 şcolari. Corpul profesoral este următorul: Kalkbrenner Antal, director. Profesori: Gajda Béla, Elekes Pál, Jakab János, Weigl Géza (viitorii educatori al fiilor de grăniceri români! — Culeg. «Gaz.»), şi Dr. Elie Minea pentru limba română, care se propune 6 oare pe săptămână. (Până când? Culeg. «Gaz.».)

Ateliere-model între Secui. Ministrul de comerciu a hotărât să înfiinţeze mai multe ateliere de industrie mică prin oraşele secuieşti din Ardeal, ca să ajute desvoltarea industriei. Atelierele se vor da tinerilor Secui, demni de încredere, cari vor voi să se aşeze printre Secui, şi să poarte industrie independenţi. Aşa va înfiinţa în Mureş-Oşorheiu o curelărie, în Reghin tâmplărie, în Cihszereda rotărie, etc., etc. Toate pe spesele statului!

Târguri de ţară. In Lugoj se va ţinea târgul de ţară în 18 până în 20 Octombrie călindarul nou. Se crede că la acest târg vor fi aduse foarte multe vite spre vânzare, deoarece economii în lipsa de nutreţ nu vor putea ţinea pe iarnă multe capete.

De Joi începând se va ţinea târg de ţară în *Caransebeş*.

Institut internaţional pentru neurastenici. Congresul internaţional pentru psihiatrie, nevrologie, psichologie şi alienaţiune mintală, ce s'a ţinut de curând la Amsterdam, a decis înfiinţarea unui institut internaţional pentru studiul şi vindecarea boalelor nervoase, sub patronagiul Regelui Italiei, la Roma. Regele a acceptat.

Dela »Reuniunea economică Sibiiană«. Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu« în şedinta sa ultimă a hotărât ca *expoziţia de copii* (a 2-a) să se ţină Duminecă la 13 Oct. n. c. în comuna Ilimbav, iar cea de vite (a 17-a) la 20 Oct. n. c. în comuna Săcădate. Programele acestor expoziţii se vor distribui de cu vreme între cei interesaţi. Pentru a contribui la cvalificarea fiitorilor conducători ai şcoalelor de pomi comunale, în zilele din 12—14 Oct. n. c., să va ţinea în comuna Sălişte un curs de pomărit, la care participanţii vor primi diurne de câte 2 cor. puse la dispoziţie de către comisia economică a comitatului şi câte 1 cor. de către Reuniune. Participanţii vor primi ca dar şi câte un cuţit de altoit. Faptul, că în comuna Guşteriţa şi Agârbici s'a alcătuit cu concursul secretarului Vic. Tordăşianu, câte o însoţire de credit »Raffeisen«, s'a luat cu plăcare la cunoştinţă.

Liga contra duelului a ţinut Sâmbătă prima şedinţă după vacanţă în Budapesta. Secretarul general a prezentat un apel de invitaţie la primul congres al antiduelliştilor, care se va ţine la Budapesta în Maiu 1908. Propunerea a fost primită cu unanimitate. In apel se arată scopul ce-l urmăreşte liga şi se învită la congres toate societăţile antidueliste din străinătate. rugându le în acelaşi timp a-şi comunica dorinţele pentru alcătuirea ordinei de zi a congresului. Congresul va nota ca principală, chestiune în ordine de zi: mijloacele prin cari liga antiduelliştilor va putea lupta în contra prejudecăţei duelului.

Marele Duce Wladimir în Viena. Marele duce Wladimir şi soţia sa, au sosit Sâmbătă la prânz în Viena. Dânşii au fost salutaţi în gară de către împăratul şi de archiducele Francisc Ferdinand; în urmă s'au dus în aclamaţiunile mulţimei la Hofburg unde au fost salutaţi de către arhiducesa Maria Anunciata. După amiazi împăratul a vizitat pe ducele de Connaught la palatul ambasadei engleze. Seara a avut un prânz intim la împăratul, la care au asistat marele duce Wladimir şi soţia sa, arhiducii şi arhiducesele. După amiazi împăratul a făcut o vizită marelui duce. Marele duce Wladimir a asistat Duminică dimineaţă la serviciul religios oficiat la biserica rusească. Marele duce a luat apoi prânzul la Hofburg cu împăratul. După prânz, marele duce s'a dus cu arhiducele Francisc Ferdinand să vâneze la Lobau şi s'a întors la Hofburg la 6 seara. Seara marele duce şi soţia sa au luat prânzul la baronul Aerenthal unde au fost învitaţi şi d-nii Iwolsky şi Krusow, precum şi ambasadorii Austro-Ungariei la Petersburg şi Londra.

Kőváry László, cunoscutul istoric maghiar a răposat săptămâna trecută în Cluj în etate de 88 ani. Era un timp când ziarul nostru între 1865—75 a avut viue discuţii cu acest scriitor al istoriei Ardealului. El are un şir de scrieri tot despre Ardeal. Cea mai însemnată este »Istoria Ardealului« în 6 volume, pe care a scris-o între anii 1859—67.

Târgul din Budapesta este mai animat. Strugurii se caută mult. Asemenea şi perele şi merele. Acestea încă de cele văratice. Şi soiurile de iarnă, mere de masă, au trecere şi se recomandă comercianţilor să trimită de probă. Untul în urma timpului frumos soseşte în cantitate mare. Preţul a scăzut niţel. Cartofii se caută bine, asemenea şi ceapa. Hoarele tăiate şi carnea afumată trec bine. Păstăioasele deasemenea; oauă încă sosesc tot mai multe, preţul lor a mai scăzut cu ceva. «Mes.»

Cafea pentru Austro-Ungaria. In portul dela Triest a sosit o corabie a societăţii de navigaţie «Adria» aducând 52 de mii de saci de cafea din Brazilia. Corabia a călătorit 33 de zile din Brazilia până în Triest.

»Reforma« se numeşte revista politică, economică ilustrată a căruia prim număr a apărut în Bucureşti (institutul »Minerva«) la 16 Septemsrie st. v. »Am dat revistei noastre nnmele de »Reformă«, — zice redacţiunea în introducere — »totuşi nu avem pretenţia să reformăm pe nimeni«. Nru I al revistei, care apare în fiecare Duminecă (şi costă pentru străinătate 16 lei, pe o jumătate de an şi 30 lei pe un an) conţine pe 16 pagini, octav mare, numeroase articole în preponderanţă privitoare la evenimentele politice şi mişcarea din sânul partidelor din ţară. Ilustraţiunile sunt numeroase şi bine executate.

Şcoală «Sui generis». Tribunalul corecţional din Colonia a condamnat zilele acestea, după cum anunţă ziarul «Reichspost», la trei ani închisoare şi cinci ani perderea drepturilor civile pe un pungaş, la care s'a găsit un certificat de absolvire (!) a unei şcoli speciale de pungaşi ce funcţionează la Essen, în Germania.

La Librăria seminarială din Blaj (Balázsfalva) se află de vânzare toate tipăriturile de evidenţă pentru şcoalele noastre poporale conform §-lui 33, art. de lege XXVII—1907, şi anume: coale de primire à 6 fil., coale de clasificări şi absenţii à 8 fil., coale de materie à 4 fil., coale de visitaţiune à 4 fil. Toate protocoalele de lipsă pe 1 an, legate (cel de visitaţiune nelegat) pentru şcoală cu 40—80 băieţi costă fco. 7·50 cor., 80—160 băieţi costă fco. 8·40 cor., 160—200 băieţi costă fco. 9.80 cor., 200—250 băieţi costă fco. 12.20 coroane.

Ultramicroscopul. Pe când, până acum, cele mai puternice microscoape nu puteau arăta decât numai a patra din a mia parte de milimetru, ultramicroscopul d-lor Siedentopf şi Zsigomondy măreşte de o sută de ori mai mult micro organismele.

Ciuma în Algeria. După un comunicat al guvernului Algeriei, ciuma a fost oficial declarată la Oran.

Drept esplicare şi completare a telegramei particulare din Cluj, ce am publicat'o în nr.-ul foaiei noastre dela 29 Septemvrie, primim următoarea corespondenţă:

Cluj, 29 Sept. n. 1907.

Din când în când câte o senzaţie sprâncenată îndreaptă atenţia ziaristicei şi a publicului asupra Clujului; ca şi când în Cluj nu s'ar face nimic decât intrigi. Lucrul nu stă aşa, deşi asa e prezentat de unii, cari de fapt nu lucră altceva decât se ţese intrigi şi să calomnieze pe unii fruntaşi din Cluj, pe cari şi-i socotesc contrari.

S'au săvârşit aici fapte însemnate culturale. S'a cumpărat un loc foarte frumos şi potrivit pentru biserica cea nouă a Clujenilor; s'a făcut o danie de 100,000 cor. pentru zidirea bisericei, (dania vrednicului Stefan Havasi); s'a zidit o şcoală cu etaj pentru patru clase, din cari 2 s'au deschis cu 2 puteri didactice, una pentru băieţi, alta pentru fetiţe, şi s'a pus astfel temelia realizării unui vechi şi măreţ vis ţesut în Cluj de decenii: înfiinţarea unei şcoale de fetiţe. Mai în urmă s'a cumpărat lângă şcoală, în centrul oraşului, o grădină foarte potrivită cu 20,000 cor. aşa că prin ea biserica cea veche şi curtea parochială a câştigat răsuflarea spre a doua stradă şi a eşit din strâmtoarea, în care a rămas de când Bob, cu mare greutăţi, a resbit a-şi zidi biserica, cea dintâi biserică românească între zidurile cetăţii.

Se lucrează aşadar în Cluj, necontenit, la biserică, unde sunt 3 preoţi, la şcoală, unde sunt 2 învăţători, la bănci, (sunt două acum) şi pretutindenea. Dar despre lucrările acestea nu se scrie la gazete, — şi mai bine e aşa, — se scrie însă necontenit despre scandale 'şi senzaţii, — şi rău e aşa — fiindcă sunt o samă de oameni, cari nu ştiu altceva decât să intrigheze, şi cari cu o ne mai pomenită duplicitate operează în foi ungureşti, şi româneşti, mai ales în »Elöre« şi »Tribuna«...

Faza cea mai nouă a urâtului joc dublu a dat'o un articol signat (Dp.) apărut în nr. penultim al ziarului »Erdélyi Hirlap«, care a încetat cu 1 Sept. Articolul a fost dat ca senzaţional, ca scris de un concetăţean »preot român«, s'a atras atenţiunea asupra lui şi în nr-ul proxim s'a început o serie de reflexiuni la el, cari însă prin încetarea neaşteptată a ziarului s'au ciuntat.

Imediat după apariţia articolului în »Tribuna« în legătură cu nişte notiţe malitioase din Cluj iscălite (*—e—ă*) s'a esprimat bănuiala, că articolul din chestie ar fi fost scris de d-l protopop Dr. Dăianu, şi ca să prindă vorba, s'a prezentat articolul ca şi când ar fi fost signat simplu [D]. D-l protopop Dr. Dăianu a declarat în »*Gazeta Transilvaniei*«, »*Unirea*« şi »*Tribuna*« că n'a scris nici când articoli în foi ungureşti, în deosebi nici în »Erdélyi Hirlap«.

In acelaş timp a provocat pe autorul adevărat, ca, dacă ţine să fie socotit între oamenii de omenie, să se anunţe. Nu s'a anunţat nimeni ca autor, dar a venit Basiliu Podoabă, şi într'un articol din »Tribuna« iar a repeţit bănuiala că protopopul Dr. Dăianu ar fi autorul.

In aceasta situaţie a chestiunei vine cea mai nouă intrigă.

»Elöre« din 28 Sept. publică sub titlu »Vesztegetés« şi cu subscrierea »Tamássy György, ujságiró« o poveste de senzaţie, în care se spune pe scurt, că d-l protopop Dr. Dăianu ca pretins autor al articolului din »Erdelyi Hirlap« vrând să pună odiul pe Podoabă, ar fi făcut ziaristului maghiar propunerea că-i dă bani, numai să declare într'o societate că el ştie că autorul articolului este V. Podoabă. Ziaristul Tamássy ar fi simulat, că acceptează, şi la o invitare s'ar fi dus în 12 Sept. n. la 8 oare la casa protopopului, să facă declaraţia, dar sub oare-cari pretexte i-ar fi zis protopopul că amână pe altădată. In urmă, zice Tamàssy, în 24 Sept. dimineaţa l'ar fi întâlnit protopopul Dăianu în piaţă, şi i-ar fi dat 20 cor. ca să tacă despre întreaga afacere, care sumă el a şi depus'o la o bancă drept premii pentru 4 copii de şcoală.

Povestea aceasta plină de detailuri menite să provoace credulitatea, este făuritură vrednică de cea mai îndrăzneaţă companie de intrigi. Mititelul intrigant însă, cu tot ajutorul patronilor săi, s'a prins în lanţul minciunilor sale. Pentru că Dr. Dăianu a declarat că n'a propus nici un fel de plan lui Tamássy, nu i-a scris nici un şir, nu i-a dat, nici nu i-a promis, nici bani nici vin, (se lăuda că a beut şi din vinul de Cut al protopopului) nici măcar »pourboire«, şi că preste tot întreagă povestea e o iscodire mincinoasă.

Dr. Dăianu publică în »Ellenzék« documente, prin cari dovedeşte cu doi martori că în 12 Sept. n. Tamássy nu a putut veni în contact cu dânsul. De asemenea dovedeşte cu martori că în 24 Sept. a fost în pat bolnav şi prin urmare aserţiunea individului că s'ar fi întâlnit cu protopopul dimineaţa în piaţă, e pură scornitură, ca întreaga poveste.

Intrebarea însă e acum: cine l'a pus pe acest colaborator al lui »Elöre« să scornească astfel de poveşti? *Cui prodest*? — Şi ce interes naţional ori public e de a încerca cu astfel de fiinţe să atingi reputaţia unui protopop român din Cluj? Si ce fel de Români şi oameni sunt aceia cari recurg la astfel de apucături?

Răspunsul rămâne să-l dee publicul de bun simţ, eară eu vă aclud aci drept documente actele de cari vorbii.*)

Probus.

*) Aceste acte sunt a) articolul întitulat „Vesztegetés", apărut în »Elöre" din 28 Sept a. c. b) Declaraţiile din „Ellenzek" dela 28 Sept. ale d-lui Dăianu şi a trei martori, care declară că afirmaţiile lor sunt gata ale întări prin jurământ naintea tribunalului. — Red.

Fondurile diecezei de Gherla.

A apărut în tipografia diecezană din Gherla o broşură intitulată: »*Raţiunile finale ale tuturor fondurilor diecezei gr. cat. de Gherla, de pe anul 1906, administrate de capitlul catedral*«.

Sunt cu totul 56 de fonduri, pe cari le lăsăm să urmeze arătând sumele totale ce le-au avut aceste fonduri la 31 Decemvrie 1906:

1. Fondul viduo. orf. ard. 425.246 cor. 70 fil.
2. Fondul viduo orf. ung. 165.630 cor. 53 fil.
3. Fondul central, 239.240 cor. 69 fil.
4. Fondul orf. trofial ard. 49150 cor. 44 fil.
5. Fondul orfano trof. ung. 99343 cor. 91 fil.
6. Fondul diecezan ard. 44474 c. 14 fil.
7. Fondul diecezan ung. 14943 c. 72 fil.
8. Fondul Coşeian 16404 cor. 64 fil.
9. Fondul cantoral ung. 9320 cor. 59 fil.
10. Fondul Bobota, 1851 cor. 80 fil.
11. Fondul şcoalei din Seplac, 2081 cor. 67 fil.
12. Fondul şcoalei din Szék, 1992 cor. 90 fil.
13. Fondul preoţilor deficienţi ard., 12579 cor. 18 fil.
14. Fondul preoţilor defic. ung. 11228 cor. 59 fil.
15. Fondul Mihail Pavel pentru şcoala din Recea, 5495 cor. 37 fil.
16. Fondul Gaborul diacului, 3388 cor. 24 fil.
17. Fondul şcoalei din Babţia, 1294 cor. 28 fil.
18. Fondul Ioan Alexi, 2254 c. 94 fil.
19. Fondul Macedon Pop, 6269 c. 89 fil.
20. Fondul Teodor Szilágyi, 1057 cor. 09 fil.
21. Fondul Mateiu Kiss, 1215 c. 31 fil.
22. Fondul George Pop, 2635 c. 03 fil.
23. Fondul Ex. Sale Dr. Ioan Szabo, 14541 cor. 09 fil.
24. Fondul Dr. Ioan Nechita I., 1000 c.
25. Fondul Dr. Ioan Nechita II., 527 cor. 35 fil.
26. Fondul Dr. Ioan Nechita III., 2010 cor. 24 fil.
27. Fondul Dr. Ioan Vancea, 422 cor. 05 fil.
28. Fondul Gavril Vajda, 6507 c. 72 fil.
29. Fondul Ladislau Vaida, 1058 cor. 82 fil.
30. Fondul Demetriu Babaleu, 10237 cor. 57 fil.
31. Fondul Marincaş, 15365 cor. 77 fil.
32. Fondul Vasiliu Mihalca, 1657 cor. 09 fil.
33. Fondul Mihail Pavel pentru şcoala din S. Slatina, 10015 cor. 43 fil.
34. Fondul bisericei din Ocna-Sugatag, 2178 cor. 97 fil.
35. Fondul bisericei din Ocna-Slatina. 1293 cor. 54 fil.
36. Fondul bisericei din Dragomireşti, 2769 cor. 28 fil.
37. Fondul şcoalei din Săcel, 10248 cor. 80 fil.
38. Fondul Antoniu Wolos, 420 c. 76 fil.
39. Fondul Ioan Iepure, 225 cor. 21 fil.
40. Fondul bisericei din Poieni, 5977 cor. 48 fil.
41. Fondul Graţian Carpati, 4226 cor. 11 fil.
42. Fondul şcoalei din Borşa benef. inferior, 1385 cor. 60 fil.
43. Fondul şcoalei din Borşa benef. superior, 1657 cor. 23 fil.
44. Fondul biser. şcolar din Bocicoel, 6206 cor. 23 fil.
45. Fondul bisericei din Mocirla, 103 cor. 21 fil.
46. Fondul bisericei din Lăpuşul-rom. 15406 cor. 63 fil.
47. Fondul pentru ajutorarea prep. în caz de morb, 2485 cor. 24 fil.
48. Fondul Ioan Hosszu, 205 c. 83 fil.
49. Fondul de premii pentru industria domestică. 250 cor. 31 fil.
50. Fondul Ioan Hurducaş pentru biserica din Iclodul-mare, 200 cor.
51. Fondul Alexiu Bidian, 4233 cor. 30 fil.
52. Fondul pentru edificarea bisericei parohiale din Gherla, 18483 cor. 66 fil.
53. Fondul diecezan comun, 4871 cor. 22 fil.
54. Fondul Bobian, 41272 cor. 17 fil.
55. Fondul pentru susţinerea preparandiei diecezane, 8077 cor. 44 fil.
56. Fondul şcoalelor gr. cat. din vicariatul Rodnei, 734006 cor. 42 fil.

ULTIME STIRI.

Viena, 1 Octomvrie. Intrevederea dintre d. Iswolsky, ministrul afacerilor străine al Rusiei, şi baronul d'Aehrenthal, a fost din cele mai cordiale şi a înfăţişat prilejul pentru aceşti doi oameni de Stat, de a avea un schimb de vederi, care a îmbrăţişat întreaga situaţiune politică, precum şi în deosebit chestiunile cuprinse în înţelegerea celor două cabinete cu privire la politica în Balcani.

Cei doi miniştri au convenit afară de aceasta să se facă un demers pe lângă reprezentanţii Statelor Balcanice pentru a se pune capăt interpretaţiunei greşite ce se dă punctului al 3-lea din programul dela Mursztег şi să se ia astfel agitatorilor orice putinţă şi pretext de a pune la cale lupte odioase între naţionalităţile creştine, din Macedonia.

Viena, 1 Octomvrie. Marele duce Wladimir a făcut eri o vizită de un sfert de oră, ministrului afacerilor streine, baronul d'Aehrenthal. După aceea marele duce a luat dejunul la archiducele Francisc Ferdinand. După amiazi marele duce, a vizitat pe principele de Lichtenstein, fost ambasador la Petersburg. Seara împăratul a dat un prânz în onoarea marelui duce, la care au luat parte archiducii cu archiducesele, marele duce cu marea ducesă, prinţul Urussow, d. Iswolski, ministrul afacerilor streine al Rusiei, baronul d'Aehrenthal, preşedintele Beck şi înalţii domnitori ai Curţei.

Viena, 1 Octombrie. După cum se anunţă din Constantinopol ştirile cu privire la formarea de bande româneşti în Macedonia se desmint în mod categoric. Se declară că buna credinţă a inspectorului general din cele două vilaete din Macedonia a fost o mistificaţie de către persoane interesate. Amănunte asupra atrocităţilor comise în Karaferia, stabilesc că aceste atrocităţi nu se datoresc aromânilor ci altor naţionalităţi.

Londra, 1 Octomvrie. Din Sebastopol se comunică, că pe vasele flotei Mărei-Negre, s'a produs o gravă răscoală. Intre marinari şi ofiţeri s'a dat o luptă desperată, 6 ofiţeri au fost ucişi şi foarte mulţi răniţi. Cei scăpaţi cu viaţa s'au unit cu răsculaţii. Artileria de cetate refuză să tragă în răsculaţi. Amănunte sosesc foarte greu, deoarece cenzura opreşte telegramele.

Constantinopol, 1 Oct. Poarta ameninţă să suspende din nou ziarul patriarchatului, dacă nu încetează polemica sa. Patriarchatul a răspuns că dacă guvernul stărue în această hotărîre va publica organul patriarchiei la Atena.

Milano, 1 Octombrie. La sosirea lui în Florenţa, Toselli a fost vizitat de un agent teatral, care i-a oferit un milion şi cheltueli de voiaj şi hotel pentru un turneu artistic în America de sud, cu condiţie ca să apară pe scenă şi contesa.

Teheran, 1 Octombrie. Numeroşi deputaţi ai parlamentului au ţinut eri o şedinţă, în care au cerut detronarea şahului. O deputaţiune s'a prezentat apoi la şah cerându-i să recunoască noua ordine sau să abdice. Şahul a consfătuit câtva timp cu deputaţia. Dacă parlamentul nu s'ar fi temut de conflicte internaţionale, şahul ar fi fost detronat de mult.

Bibliografie.

A apărut: *I. C. Panţu*: Ştiinţa conturilor sau contabilitatea în partidă duplă, un volum de I—VIII+323 pagini octav mare. Cartea aceasta este scrisă pe baza teoriei nouă matematice şi este menită de a face bune servicii ori şi cui se va interesa de ştiinţa contabilităţii. Un avantagiu mare oferă explicările poporale, ce s'au dat, precum şi multele exemple lămurite. S'a purces în mod inductiv la compunerea acestei cărţi, începând cu exemple de tot uşoare şi continuând gradat cu exemple tot mai grele, până se explică complet această ştiinţă frumoasă şi utilă pentru poporul nostru. Regulele sunt extrase din exemplele indicate în carte. *Se recomandă membrilor din direcţiunea băncilor, celor ce au să facă revizii şi control la socoteli, celor ce administrează averi sau poartă socoteli publice sau private, contabililor de specialitate şi tuturor cari au daraveri comerciale.* — Se poate procura direct dela *librăria editoare Ioan I. Ciurcu*, Braşov, *la tipografia şi librăria A. Mureşianu*, cu *preţul de patru coroane*, precum şi la celelalte librării din patrie.

Diverse.

Durata de existenţă a trandafirilor. Observaţii ştiinţifice au permis că se constate durata de existenţă, a trandafirilor. Astfel soţul »Crimsim Ramler« trăeşte 336 de ore; »Marie Niel«, 176 ore; »D-na Demazin«, 113 ore; »Bengal«, 104 ore; »Gustave Regis«, 56 ore. Trandafirii cari trăesc mai puţin, aparţin varietăţei »Amintiri din Malmaison« şi anume 48 de ore.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Dela „Tipografia şi Librăria" A. MUREŞIANU, Braşov se pot procura următórele cărţi

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Diverse.

Scriitorĭ, cetitorĭ şi criticĭ de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului sĕu cântarea sĕrbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. pòrto.

Bocete adecă **Cântărĭ la morţĭ**, adunate de *I. Pop-Reteganul.* Preţul 80 banĭ. (+ 10 b. p.)

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Arion sĕu carte de cântece diverse pentru toţĭ şi pentru tóte de I. Dariu —.50.

„Elementele din Constituţia Patriei sĕu Drepturile şi datorinţele cetăţenescĭ". de *Goldiş* —.40.

Bucătărésa naţională, carte de bucate escelentă şi uşor de înţeles scrisă de *Hinţescu* după bucătăria română, francesă, germână şi maghiară. Preţul 1 cor. 60 banĭ plus 30 banĭ porto.

Umbre şi luminĭ poesii de Em. *Părăeanu*, cor. 2·50 (porto 20 b.)

Asupra situaţiunei, articolĭ şi foişóre de Iónŭ A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto)

Influinţa francesă în România de A. Xenopol profesor la universitatea din Iaşĭ. Cu 50 b. + 5 b. porto.

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos şi artă de prof. Dr. Iosif *Blaga*. Preţul coróne 3.60 (plus 30 b. porto.)

„Despre cel dintâiu ajutor la vătămărĭ ale ochilor" de Dr. *Ioan Popp*, medic colonel i. şi r. Acéstă broşură conţine pe 36 paginĭ sfaturile cele maĭ bune, cum sĕ se procédă şi ce mĕsurĭ grabnice sĕ se ia în casurile de vătămărĭ ale ochilor, o cărticică, care n'ar trebui sĕ lipsescă din nicĭ o familie.

Cântul în şcóla poporală de *Iuli Pop*, învĕţător în Năsĕud. Teoriă, praxă i cântărĭ. Este o scriere întocmită pentr cei ce propun cântările. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catechetic pentru primii ani şcolasticĭ, ca îndreptar pentru catecheţĭ, învĕţătorĭ şi părinţĭ, prelucrat de *Basiliu Raţiu*, profesor la seminariul din Blaşiu. Preţul 80 b. (cu posta 90 b.)

A mai apărut tot din péna medicului coloneĭ Dr. Popp instructiva broşură **„Combaterea Malariei"** şi va apare în curênd în broşură şi tractatul fórte interesant şi folositor *„Despre tutun"*, o schiţă istorică-igienică.

Broşurile de mai sus se pot procura dela tipografia şi librăria A. Mureşianu cu 40 b. exemplarul cu porto cu tot pentru intern şi cu 50 b. exemplarul pentru România.

Amintirĭ din Grecia de Teodor *Bulc*; preţul cor. 1.20 (plus 10 b. porto).

Schiţe din Italia de Teodor *Bulc*. preţul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Oral general pentru şcóla română cu 6 clase şi cu un singur învĕţător de Georgiu Magyar. Preţul 80 b. (+ 10 b. p.

Pomul de Crăciun. Icónă familiară într'un act. Localizată din nemţeşte de *Moşul.* — Tipografia A. Mureşan Pag. 45 Preţul 40 bani.

„Novele" de Vasilie Ranta *Buticescu*. Broşura are 286 paginĭ şi conţine istoriore frumóse scris, într'un limbagiu plăcut. Preţul ei e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Ediţiunea „Amicului Familiei". Preţul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de *A.* Preţul 50 banĭ (+ 5 b. porto.)

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.
Valabil din 1 Maiu st. n. şi până în 1 Octomvre st. n. 1907.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·31 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clusiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·06 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clusiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·26 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 2·50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură până la Ciuc-Gyimes).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·02 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·14 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·47 séra.
V. Tren de pers. la 6·14 dim. (numai Dumineca)

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·51 dim.
III. Tr. accel. peste Clusiŭ la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·28 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.00 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Tren pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt, la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov

I. Trenul de persóne la óra 8.25 m. dim.* (are legătura cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 2·00 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·13 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·34 séra.